

Fiche voor voorbereiden van begeleide speelleerkansen

Wat wil ik doen?

(omschrijving speelleerkans)

KSLK dansexpressie 'Van zaadje tot bloem' voor peuters

Waarom wil ik dit doen bij deze kinderen?

(motiveer vanuit verkennen, verbinden,...)

In de peuterklas zitten 15 peuters. De peuters houden van bewegen op muziek. Wanneer ik muziek aanzet in de klas bewegen de peuters spontaan mee. De peuters hebben nog geen ervaring met een speelleerkans dansexpressie, daarom zou ik dat graag eens doen.

De peuters hebben al een aantal keer bewegingsopvoeding gehad. De klaspop gaat ook steeds mee naar de bewegingszaal. Hij krijgt een speciaal plekje in de zaal om te kijken hoe goed de peuters bewegen. De peuters verzamelen steeds op de luisterlijn. Er wordt meestal een handtrom gebruikt als luistersignaal. Het start- en stopsignaal varieert.

Op dit moment werken we rond het thema lente. Deze week staan bloemen centraal. We hebben reeds een waarneming gedaan van een bloem, geëxperimenteerd met zaadjes en onze mooiste bloem geschilderd. Aangezien de peuters hierdoor erg geboeid zijn wil ik hier tijdens de speelleerkans verder op inspelen (*cfr. integratieprincipe*).

Wat is de ontwikkelingswaarde?

(Stage 1 of 5/Leergebieden: omschrijf in eigen woorden of waar het kan link je met ODET, kan achteraf worden toegevoegd)

(vanaf (S/))Stage 2 (SOV): neem relevante leerplandoelen op, en concretiseer waar nodig verder in eigen woorden)

ODET:

- 4. Muzische vorming – beweging – 4.3. De kleuters ervaren dat ze een persoonlijke stijl kunnen ontwikkelen
- 6. Muzische vorming – attitudes – 6.3 De kleuters kunnen vertrouwen op hun expressiemogelijkheden en durven hun eigen expressiestijl te tonen.

De kleuters experimenteren met een gevarieerd ruimtegebruik in hun bewegingen: ze ervaren het bewegen volgens verschillende patronen, in verschillende hoogtelagen en in verschillende richtingen.

De kleuters durven hun fantasie te gebruiken en te verbeelden en zo tot eigen bewegingen te komen.

- 3. Lichamelijk Opvoeding – zelfconcept en het sociaal functioneren – 3.3 De kleuters tonen in het experimenteergedrag dat ze de eigen mogelijkheden en begrenzingen aanvoelen.

De peuters gaan op een speelse manier experimenteren met hun lichaam, ontdekken welke mogelijkheden er bestaan om met hun lichaam de bewegingen van een zaadje of een groeiende bloem na te doen.

ZILL:

- Muzische grondhouding:
MUGr2: Durven fantaseren en verbeelden
2.5-6j: Plezier beleven aan verzonnen situaties – de werkelijkheid speels benaderen en opgaan in de eigen fantasie.
Concreet: De peuters mogen uitgroeien tot hun mooiste bloem en worden hierbij gestimuleerd om in de eigen fantasie (voor zover peuters dit al hebben) op te gaan.
- Muzische geletterdheid:
MUGe2: De muzische bouwstenen (van dans) beleven, herkennen, onderzoeken en hanteren -Ruimte (vloerpatronen, richtingen, plaats, ruimtelagen)
2.5-5j: Speels en onder begeleiding beleven van het gebruik van verschillende richtingen in de ruimte, diverse opstellingen en vloerpatronen, ruimtelagen laag en hoog
Concreet: Via speelse opdrachten en onder begeleiding van de kleuterleerkracht beleven de peuters de verschillende bouwstenen van dans, met een grote focus op de bouwsteen ruimte.
- Onderzoekskompetentie
IVoc2: Exploreren en experimenteren in de wereld rondom zich
2.5-12j: De wereld rondom zich speels, fantasierijk en onbevungen exploreren – bereidheid tonen om met het eigen lichaam, materialen, voorwerpen... te experimenteren om er de mogelijkheden van te

ontdekken – zich verwonderen over de mogelijkheden die men ontdekt door actief te exploreren en te experimenteren.

Concreet: De peuters gaan op een speelse manier experimenteren met hun lichaam, ontdekken welke mogelijkheden er bestaan om met hun lichaam de bewegingen van een zaadje en een groeiende bloem na te doen.

Hoe wil ik dit doen, wat wil ik vragen?

(denk aan aanbod, interactie en organisatie)

AANZET

- Organisatie:
De peuters gaan allemaal op een bloem op de luisterlijn zitten en luisteren naar de kleuterleerkracht.
- Impressie en motiveren (*cfr. motivatie- en belangstellingsprincipe, aanschouwelijkheidsprincipe*):
Ik breng een zaadje mee. Ik leg het zaadje in de aarde. Ik zing een lied over het zaadje (zie partituur in bijlage). Ik maak hierbij passende bewegingen en aan het einde van het lied neem ik een rode roos (rode blaadjes + een groene steel):
*Zaadje, zaadje in de grond
Wanneer ga je groeien?
Zaadje, zaadje in de grond
Welke bloem word jij?
Geef mij water
Geef mij zon
Uit de kraan of regenton
Ik word een bloem, ik blijf geen zaadje
Ik word de bloem van weet-ik-veel
Ik word een bloem met rode blaadjes
Ik word een bloem met een groene steel*
“Vandaag gaan wij samen met de zaadjes op reis door de wind en gaan we uitgroeien tot een mooie bloem. Om onze reis tot een goed einde te brengen, hebben we een aantal afspraken nodig.”
- Afspraken:
 - Als de juf praat of de muziek aan is, zijn we stil.
 - Als de muziek stopt, stoppen wij ook met bewegen en staan we stil.
 Dit oefen ik even met de kleuters.

KERN (*cfr. geleidelijkheidsprincipe*)

1. Overloopoefening (across-the-floor): “zaadjes in de wind”
Organisatie: De kleuters zitten als kleine zaadjes allemaal op een bloem op de luisterlijn. De andere 15 afbeeldingen van bloemen liggen op de lijn aan de andere kant van de zaal.
Verloop:
 - a. “Er is een beetje wind vandaag. De zaadjes worden zachtjes meegenomen door de wind. Als de muziek begint, **dansen we naar de andere kant** van de zaal. Aan de andere kant van de zaal gaan we op een bloem staan – en eventueel neerduwelen als een zaadje (KL toont een afbeelding van een bloem en zorgt ervoor dat de andere bloemen aan de overkant van de zaal liggen).”
Ik zet de muziek aan en dans samen met de peuters naar de overkant van de zaal. Ik herhaal dit een aantal keer.
RUIMTE: PATRONEN
→ Muziek: Soundtrack Saving Mr. Banks – Intro (piano versie)
 - b. “Er is veel wind vandaag. De zaadjes vliegen heel **snel** door de zaal naar de overkant.”
TIJD: TEMPO
→ Muziek: Felix Mendelssohn – Symphony No. 4, Op. 90 “Italian”, I. Allegro Vivace
 - c. “De wind is gaan liggen en er is slechts een klein briesje. De zaadjes zweven heel **langzaam** door de zaal.”

TIJD: TEMPO

→ Muziek: Erik Satie - Gymnopédies

- d. "Sommige zaadjes vliegen heel gek in de wind. Niet alleen **vooruit**, maar ook **achteruit**."

RUIMTE: RICHTINGEN

→ Muziek: Quentin Sirjacq - Aquarius

- e. "De wind neemt de zaadjes mee **omhoog**. Op de muziek zweven we als zaadjes die heel hoog gaan"

RUIMTE: HOOGTELAGEN

→ Muziek: Quentin Sirjacq – Aquarius

- f. "De wind neemt de zaadjes mee naar de grond. Op de muziek vliegen we als zaadjes die heel **laag** bij de grond zweven."

RUIMTE: HOOGTELAGEN

→ Muziek: Quentin Sirjacq – Aquarius

2. Follow the leader: "van zaadje naar bloem"

Organisatie: De kleuters zitten allemaal op de luisterlijn. De KL legt de 15 afbeeldingen van de lijn aan de overkant in een kring. Ondertussen luisteren de kleuters met hun ogen dicht naar de volgende muziek. Met tape zijn er meerdere lijnen gemaakt van de luisterlijn naar de kring: een kronkellijn, een zigzaglijn en een rechte lijn (*cfr. aanschouwelijkheidsprincipe*).

Verloop:

- a. Als de kleuters een tikje krijgen, kiezen ze een lijn en volgen ze deze lijn al zwendend als een zaadje tot aan de bloemenkring. Ze gaan op een afbeelding van een bloem gaan zitten. Ik leg dit uit door het een peuter te laten voordoen. Als een peuter dit nog niet durft, geef ik hem een hand en dansen we samen over de lijn (*cfr. differentiatieprincipe*).

RUIMTE: PATRONEN

→ Muziek: Tchaikovsky – Waltz of the flowers

- b. De peuters zitten bij hun bloem. Net zoals hun bloem gaan ze **groeien** van laag naar hoog. Ik begeleid dit verbaal en doe dit met hen mee. We herhalen dit een aantal keer.

RUIMTE: HOOGTELAGEN

→ Muziek: Tchaikovsky – Waltz of the flowers

- c. De bloemen staan prachtig in de zaal. De KL experimenteert samen met de peuters met hoe hun bloem eruit kan zien (klein, groot, rond, hoekig, krom). De KL toont prenten van verschillende vormen van bloemen: klein, groot, recht, rond, hoekig, krom, ... en de peuters doen met de KL mee (*cfr. aanschouwelijkheidsprincipe*).

LICHAAM: VORM

→ Muziek: Tchaikovsky – Waltz of the flowers

SLOT

Ademhalingsoefening (ontspanning):

- Organisatie:
De peuters zitten allemaal in de kring. De KL geeft alle kleuters een pompon (evt. pas wanneer ze op hun buik liggen).
- Verloop:
De KL stimuleert de peuters om allemaal op hun buik te gaan liggen. Ze leggen de pompon voor hun gezicht en proberen de pompon vooruit te blazen. Zelf kronkelen ze mee achter de pompon aan.

Om de beurt zweven als zaadje naar de deur: ik geef de kleuters een tikje om aan te geven wie mag vertrekken.

Welke materialen heb ik nodig?

- Voor elke peuter twee geplastificeerde afbeeldingen van een bloem
- Voor elke peuter een pompon
- Optioneel: een rode roos voor de aanzet
- CD-speler / versterker + muziek

Wat is de ingeschatte tijdsduur?

Aanzet: 5 minuten

Kern: 25 minuten

Slot: 8 minuten

Bronnen

(Hanteer de APA-stijl)

Opleidingsteam OKO (2019). *Procesgericht werken: Muzisch beleven & Muzische vaardigheden – Editie 1* [Cursus].

Gent: Arteveldehogeschool Educatieve bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (z.j.). *Onderwijsdoelen*. Geraadpleegd op 03/03/2019 via

<http://www.onderwijsdoelen.be>

Bijlagen

Bijlage 1: Partituur "Zaadje in de grond"

Zaadje in de grond

Tijl Dam en

Voice

Zaad-je, zaad-je in de grond, wan-neer ga je groei-en? Zaad-je, zaad-je
in de grond, wel-ke bloem word jij? Geef mij wa-ter, geef mij zon.
Uit de kraan of re-gen-ton Ik word een bloem, ik blijf geen zaad-je. Ik word de bloem van
weet-ik-veel. Ik word een bloem met ro-de blaad-jes. Ik word een bloem met een
groe- - - - ne steel.